

Svenska **Kyrkans** församlingsblad

Nr 4/2008

Falkenberg • Skrea

**Återinvigning av
Falkenbergs kyrka**
*Arkitekten berättar om
kyrkans förändring*

Reflektioner
om kyrkorummets betydelse

Sång och musik
i advent, jul och nyår

**Levande Julkrubba och
Gemenskap i jul**

Falkenbergs kyrka i förändring

Mattias Landberg målar orgeln.

NÄR FALKENBERGS KYRKA invigdes 1892 hade Göteborgsarkitekten Adrian Crispin Peterson ägnat kraft och tid med ritningar till en modern kyrka i tidens anda.

Detta innebar en nygotisk gestaltning med översvallande ornamentik och kraftfull färgsättning. Stilen var inspirerad av medeltidens gotik och kännetecknas av de uppåtsträvande formerna med höga avsmalnande konstruktioner med detaljer som spetsbågvalv, stråvpelare, tre- och fyrapassformer, korsblommor samt inslag av senare stilar såsom empir och jugend.

Efter drygt 60 år hade uppfattningen om vackert och värdigt förändrats. Ett slags förakt för det gamla hantverket hade utbredd sig sedan 1930-talets modernism och en strävan mot enkelhet och renhet i form och färg tog sig flera olika uttryck under efterkrigstiden.

En invändig omgestaltning gjordes 1958 med Halmstadsarkitekten Sture Langörs ritningar som grund. Han reducerade kraftigt ornamentiken i snickerier och målade över tidigare färgsättning i grått, med inslag av rosa. Golvet, som tidigare var mörka och ljusa cementplattor, ersattes med röd kalksten i gångar och kor. I bänkkvarter, som nytillverkades, lades linoleum på tidigare plankgolv.

Några år tidigare hade Sakristian nybyggts med mer praktisk utformning efter ritningar av Stockholmsarkitekten Georg Rudner. Denne var inte så ivrig som Langö och Sakristian är lugnt och vackert utformad i avstämd samklang med den ursprungliga kyrkan. Efter ytterligare nära 50 år kontaktades vi på DEFYRA Arkitekter av Falkenbergs församling för att diskutera omgestaltning av kyrkorummet.

Många frågor har utretts och gestaltats genom en mångfald skisser och möten med byggkommittén. I skrivande stund ritar vi på de sista kompletterande möblerna såsom bokbord och sakramentskåp.

Tillgänglighet har varit centralt vid projekteringen och resulterat i en helt ny markbehandling i väst, för enkel entré genom huvudporten, med automatiska dörrar. I bänkkvarteren har flera möjligheter skapats för såväl rullstolar som barnvagnar. En ny toalett med storlek för permobil finns nu under orgelläktaren.

Deltagande i nattvard har förenklats genom att altarringen gjorts delbar och flyttats ner till kyrkorummets golv. Detta har medfört demontering av bänkfrenten samt en något tillbakaskjutet bänkrad, vilket i sin tur ökar ytan i kor för flexiblere användning.

Under orgelläktaren finns ett uppehållsrum med pentry i söder med möjlighet att öppnas mot mittgången och bilda ett kyrktorg. I norr finns den nya toaletten och samtliga nya funktioner är mot kyrkorummet avskärmade av nya snickerier för klädhängning.

Det norra tvärskeppet har gjorts helt öppet för en flexibel användning. Grundidén är ett mindre andaktsrum med nytt altarbord och krucifix mot östväggen samt bokbord mm mot västväggen.

De tre läktarna har samtliga fått högre och förändrade gradänger med en betydligt förbättrad möjlighet att se och delta i gudstjänsten.

En körplats, med gradänger gestaltade för att stämmas in mot det röda kalkstensgolvet, är placerad i sydöst.

En helt ny färgsättning är så gott som färdig i kyrkan. Arbetet har syftat till ett återskapande av ursprunglig karaktär med en försiktigare hållning vad gäller det schablon- och sirliga ornamentmåleri som tidigare fanns i kyrkan. Färgskalan går i ljust beige till ädelträbrun med inslag av rött samt med en ljus ekådring. Arbetet har utförts och drivits framåt av konservator Anders Darwall.

En ny ljussättning är skapad i kyrkan med delvis återanvändning av ljuskronor från 1958 samt återupphängning av den pampiga jugendkrona i bronserat smide som sedan 1950-talet förvarats i delar, bl a i pannrummet. I övrigt har belysning förstärkts samt utformats för att kunna ge olika ljussättning vid olika tillfällen.

Vårt arbete har varit utmanande, mödosamt och tidskrävande men samtidigt mycket stimulerande och tacksamt genom ett inspirerande samarbete med byggkommittén, kyrkorådet samt övriga konsulter och entreprenörer som är engagerade i arbetet.

*Göteborg den 18 oktober 2008
arkitekt Tomas Carlin*

